

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2014. gada 23. jūlijā
(OR. en)

10972/3/14
REV 3 ADD 1

Starpiestāžu lieta:
2010/0208 (COD)

AGRI 445
ENV 621
AGRILEG 130
DENLEG 108
MI 496
CODEC 1489
PARLNAT 216

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES DIREKTĪVU, ar ko Direktīvu 2001/18/EK groza attiecībā uz iespēju, ka dalībvalstis var ierobežot vai aizliegt ģenētiski modificētu organismu (ĢMO) audzēšanu savā teritorijā

- Padomes paskaidrojuma raksts
- Padome pieņēmusi 2014. gada 23. jūlijā

I. IEVADS

Komisija 2010. gada 13. jūlijā pieņēma priekšlikumu Regulai, ar ko attiecībā uz iespēju, ka dalībvalstis var ierobežot vai aizliegt ĢMO audzēšanu savā teritorijā, groza Direktīvu 2001/18/EK ¹.

Ekonomikas un sociālo lietu komiteja pieņēma atzinumu 2010. gada 9. decembrī. Reģionu komiteja pieņēma atzinumu 2011. gada 28. janvārī.

Eiropas Parlaments 2011. gada 5. jūlijā pieņēma nostāju pirmajā lasījumā ².

II. MĒRKIS

Priekšlikuma mērķis ir nodrošināt juridisko pamatu ES tiesiskajā regulējumā par ĢMO, lai dalībvalstīm atļautu ierobežot vai aizliegt to ĢMO audzēšanu, kuriem piešķirtas atļaujas ES līmenī. Minētie ierobežojumi vai aizliegumi var attiekties uz visu dalībvalsts teritoriju vai tās daļu.

III. PADOMES PIRMĀ LASĪJUMA NOSTĀJAS ANALĪZE

1. Eiropas Parlaments pieņēma 28 grozījumus Komisijas priekšlikumā. Lai arī Padome dažos galvenajos aspektos (piem., konkrētu pamatojumu ieviešana, uz kuriem balstās ierobežojumi valsts līmenī) ievēroja minēto grozījumu vispārējo virzienu, lielākajā daļā citu aspektu Padome deva priekšroku atšķirīgai pieejai.

¹ Dokuments 12371/10 ADD 1 - COM(2010) 375 galīgā redakcija.

² Dokuments 11037/11.

Tāpat Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir iekļautas vairākas izmaiņas, kas nav paredzētas Eiropas Parlamenta nostājā.

Komisija ir norādījusi, ka tā var pieņemt Padomes nostāju pirmajā lasījumā.

2. Padome, tāpat kā Komisija, uzskata, ka priekšlikuma galvenais mērķis ir nodrošināt iekšējā tirgus raitu darbību, vienlaikus ļaujot dalībvalstīm pieņemt pašām savus lēmumus par atļauto ĢMO audzēšanu. Ja pastāv citi apsvērumi, kā, piemēram, ar vidi saistīti apsvērumi, tie ir sekundāri attiecībā pret galveno mērķi. Šā iemesla dēļ Padomes nostāja balstās uz LESD 114. pantu un nevis uz LESD 192. pantu.

Sākotnēji priekšlikums bija sagatavots kā regula, tomēr izskatot to rūpīgāk, likās, ka – ņemot vērā minēto noteikumu fakultatīvo raksturu – piemērotāk būtu mainīt juridisko formu uz direktīvu, bet bez transponēšanas perioda. Regulas juridiskā forma būtu piemērota, ja nodoms būtu radīt tiesības un uzlikt pienākumus tieši ekonomikas dalībniekiem, kurpretim priekšlikuma loģika (gan sākotnējā redakcijā, gan Eiropas Parlamenta grozītajā redakcijā) ir piešķirt dalībvalstīm tiesības lemt par audzēšanu, neliekot tām pieņemt nekādus lēmumus par audzēšanas ierobežošanu vispār.

Lai nodrošinātu iespējami mazākus traucējumus iekšējā tirgus darbībai, vienlaikus veicinot ĢMO atļauju piešķiršanas procesu, Padome uzskatīja, ka ir lietderīgi paredzēt mehānismu, ar kuru dalībvalstis (ar Komisijas starpniecību) varētu vienoties ar ekonomikas dalībniekiem par ierobežojumiem. Šāds mehānisms varētu nodrošināt iespējami lielāko juridisko noteiktību gan dalībniekiem, gan dalībvalstīm. Jaunais teksts, ko ir iekļāvusi Padome, pēc būtības lielākoties ir tehniski grozījumi un attiecas uz procedūru, kas paredzēta, lai nodrošinātu to, ka šis mehānisms spēj darboties praksē.

Ja vienošanos ar ekonomikas dalībniekiem nebūs iespējams panākt, dalībvalstis būs tiesīgas pieņemt pasākumus, kas ierobežo vai aizliedz audzēšanu, ievērojot dažus svarīgus nosacījumus. Tāpat kā Eiropas Parlaments, arī Padome ir uzskatījusi, ka ir lietderīgi iekļaut tekstā neizsmelšu pamatojumu sarakstu. Šajā jomā galvenās atšķirības starp Padomes tekstu un Eiropas Parlamenta tekstu attiecas uz uzsvaru un detalizācijas pakāpi. Padome uzskata, ka ir būtiski nodrošināt, lai izmantotais pamatojums audzēšanas ierobežošanai nebūtu pretrunā ar zinātnisko riska novērtējumu, ko veikusi Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestāde.

Padome ir atbalstījusi Parlamentu, ieviešot attiecīgus noteikumus, lai respektētu to lauksaimnieku tiesisko palāvību, kuri jau ir iestādījuši ĢM kultūraugus pirms valstu pasākumu pieņemšanas. Tomēr Padome uzskatīja, ka – tā kā priekšlikums attiecas tikai uz audzēšanu, nevis uz laišanu tirgū kā tādu – nav nepieciešams grozīt Direktīvas 2001/18/EK 22. pantu, kā to ieteica Parlaments. Gluži pretēji – pēc Padomes domām, ir svarīgi, lai ierobežojoši pasākumi attiecībā uz audzēšanu netīši nenovestu pie tā, ka atļauto ĢMO, tostarp pavairošanas materiāla, tirdzniecība kļūst nelikumīga.

Turklāt attiecībā uz līdzāspastāvēšanu ir iekļauts jauns apsvērums, atsaucoties uz jaunāko Komisijas ieteikumu šajā jomā. Šajā ieteikumā dalībvalstīm ir sniegtas norādes, lai novērstu ĢMO neparedzētu klātbūtni citos produktos to teritorijā un pierobežas zonās.

Ņemot vērā to, ka var pamatoti sagaidīt, ka tad, kad priekšlikums beidzot tiks pieņemts, atļaujas piešķiršanas procedūru izstrāde jau būs sākusies, šķita, ka ir jāievieš attiecīgi pārejas noteikumi.

Visbeidzot, Padome neuzskatīja, ka ir lietderīgi ieviest pienākumu piemērot finansiālās atbildības režīmu, īpaši tādēļ, ka trūkst informācijas par izmaksām, administratīvo slogu un citām sekām, ko var radīt šāds režīms, tostarp par dalībvalstu privāttiesību sistēmām.

IV. NOBEIGUMS

Lai arī Padome apzinās, ka tā ir izvēlējusies pieeju, kas atšķiras no Eiropas Parlamenta izmantotās pieejas, abu iestāžu vispārējais virziens kopumā ir tāds pats. Padome cer, ka otrajā lasījumā risināsies konstruktīvas sarunas ar Eiropas Parlamentu, lai šo direktīvu drīz varētu pieņemt.
